

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Győrött, a 2014. évi október hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A közokirat-hamisítás büntette miatt **I.r. vádlott** és társa ellen indult büntető ügyben a Veszprémi Törvényszék 2014. május hó 15. napján kihirdetett 2.Bf.734/2012/10. számú **ítéletét megváltoztatja**, az eljárás során lefoglalt és a bűnügyi iratok mellékleteként elhelyezett ajánló szelvények lefoglalását megszünteti és kiadni rendeli a lefoglalást szenvedő dr. Imre László jegyző, OEVI vezetője /Tapolca, Hősök tere 15. / részére.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság próbára bocsátást kimondó határozatának száma: 34.B.33924/2010/12.

A pénzbüntetés összege **I.r. vádlott** vonatkozásában 125.000.- /Egyszázhuszonötezer/ Ft, **II.r. vádlott** vonatkozásában 250.000.- /Kettőszázötvenezer/ Ft.

Az eddig felmerült bűnügyi költség 642.392.- /Hatszáznegyvenkettőezer-háromszázkilencvenkettő/ Ft.

I.r. vádlott személyazonosító igazolványának száma,
II.r. vádlott vonatkozásában pedig

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét **I.r.** és **II.r.** vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Tapolcai Városi Bíróság 2012. május 22. napján hozott 2.B.362/2011/52. számú ítéletével **I.r.** és **II.r.** vádlottakat a társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk. 274. § (1) bekezdés c.) pont) miatt, ellenük emelt vád alól felmentette.

Az adott tényállás mellett a felmentő rendelkezését lényegében azzal indokolta, hogy az ajánló szelvények vonatkozásában a közokirat-hamisítás elkövetője az, aki a saját kezű aláíráshoz tartozó részt hamisítja meg. Az eljárás során azt sikerült bizonyítani, hogy az ajánlószelvények tartalmi része részben a vádlottaktól származik, ugyanakkor a saját kezű aláírás résznek a vádlottak kezétől való származhatósága nem nyert bizonyítást. Ugyanígy nem bizonyított, hogy a vádlottak olyan ajánlószelvények tekintetében, amelyek egy részén a saját kezű aláírás hamis, közreműködtek volna a saját kezű aláírás rész kitöltésében, illetve az aláírások akár a jogosult, akár jogosulatlan személy által történt megvalósításában. Önmagában abból a körülményből, hogy a 2013. évi választásokat megelőzően az MDF-nek gondot okozott a kopogtató cédulák összegyűjtése, nem lehet következtetni arra, hogy a vádlottak bűncselekmény útján kívánták biztosítani a szükséges ajánlószelvény mennyiséget, illetve hogy ezen tevékenységet közösen határozták el és végeztették. Ebből következően a közokirat-hamisításban való közreműködést is a választóközrészben csak az tudja elkövetni, aki valótlan információt szolgáltatva tartalmilag vagy formailag hamis közokiratot készített más személlyel. A leadott ajánlószelvények egy része hamisítás útján kerülhetett leadásra, ugyanakkor sem a hamisítási cselekmény, sem az abban való közreműködés nem hozható összefüggésbe a vádlottakkal.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlottak terhére az ügyész jelentett be fellebbezést, a felmentésük miatt, bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a másodfokú eljárási szabályokra figyelemmel végezte az elsőfokú ítélet felülbírálatát, az kiterjedt az eljárásjogi kérdésekre, a büntetőjogi főkérdésekre és járulékos döntésekre. Ennek eredményeként hozott egyesítő rendelkezést, de nem a korábbi - a Veszprémi Városi Bíróság B.1613/2007/18. számú ítéletével alkalmazott - próbára bocsátás vonatkozásában, amelyről megállapította, hogy a próbára bocsátás elévült, hanem a Pesti Központi Kerületi Bíróság által elrendelt próbára bocsátást szüntette meg.

A tárgyaláson részbizonyítást vett fel, amely az erkölcsi bizonyítványnak, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 34.B.33924/2010/12. számú ügyiratának, a Tapolcai Önkormányzat jegyzőjétől a Veszprém Megyei 4. számú Országos Egyéni

Választókerületi Választási Bizottsági ülésről szóló jegyzőkönyv beszerzésére vonatkozott.

A nyilvános tárgyalás alapján 2014. május 15. napján hozott 2.Bf.734/2012/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta.

II.r. vádlott vonatkozásában a Pesti Központi Kerületi Bíróság 34.B.33924/2010/12. számú határozatának próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette.

I.r. és **II.r.** vádlottak bűnösségét a terhükre rótt bűncselekményben, a társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének kísérletében az 1978. évi IV. törvény alapján a megállapította (Btk. 274. § (1) bekezdés c.) pontja).

Ezért **I.r.** vádlottat 50 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 2.500 Ft-ban állapította meg.

II.r. vádlottat halmazati büntetésül 100 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, a napi tétel összegét 2.500 Ft-ban állapította meg. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak fogházbüntetésre történő átváltoztatásáról akként, hogy egy napi tétel pénzbüntetés helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére a felmerülés arányában a vádlottakat külön-külön kötelezte.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nagyjából megalapozottan állapította meg, azonban **II.r.** vádlottat az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a Pesti Központi Kerületi Bíróság próbára bocsátotta, az elsőfokú ítéletet kiegészítette e határozat adataival és a próbára bocsátás alapjául szolgáló tényállást az ítéleti tényállásban rögzítette.

Továbbá a 4. számú választási körzet választási bizottságának jegyzőkönyve alapján azzal egészítette ki, hogy **1. ajánlószevény leadó** 830 db ajánlószevényt adott le, ebből 771-et fogadott el a határozatában a választási bizottság.

Kiegészítette még a tényállást annyiban, hogy **1. választó 1. támogatottat** kívánta támogatni, illetve a jogszabályi háttér vonatkozásában.

Az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontja szerint, a megállapított tényekből azt a következtetést kell levonni, hogy a vádlottak nem lehettek tévedésben, tudatuknak át kellett fognia, miszerint a választópolgárok távollétében az adatokat az ajánlószevényen nem tölthetik ki. A vádlottak a valótlan adatokat tartalmazó ajánlószevényeket a választási bizottság határozatának meghozatalához megkísérelték felhasználni, ezzel a terhükre rótt bűncselekményt elkövették.

A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentettek be a vádlottak és védőjük felmentés érdekében.

Az irányadó tényállás alapján, kitért arra, hogy a Btk. időbeli hatályának alkalmazása helytálló, a cselekmény minősítése megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, a kiszabott büntetések törvényesek.

Indítványozta ennek megfelelően Pesti Központi Kerületi Bíróság próbára bocsátást kimondó határozata számának és a bűnügyi költségről szóló rendelkezés vonatkozásában az összegének helyesbítését, továbbá a lefoglalt ajánlószelvények lefoglalásának megszüntetését és azok kiadását a lefoglalást szenvedőnek, továbbá a vádlottak személyazonosító okmányának feltüntetését a rendelkező részben. Egyebekben a

Perbeszédében ismételten összefoglalta azokat a jogi érveket, hogy milyen tudattartalomig lehet eljutni a szándékosság kérdésében és kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság közeledett a helyes jogi megoldáshoz. A védenői nem tagadták, hogy az aláírva megkapott ajánlószervények hiányos adatait pótolták. A választási törvény az aláírás tekintetében várja el, hogy az ajánló maga írja alá az ajánlószervényt. Védenői megszegték az OVB állásfoglalását, de bűncselekményt nem követtek el.

Kifejtette, hogy az írásszakértő feladatát nem képezte az aláírások hamisságának vizsgálata, hanem csak az, hogy a vádlottak kézírása az ajánlószelvényeken megtalálható-e a jelölt nevét és a jelölő szervezetet tartalmazó részekben. Azok az ajánlószelvények, amelyeket aláíratlanul, de az MDF számára kívántak a választók leadni, hamis magánokiratok valós tartalommal, ha aláíratlanul és nem az MDF számára akarta leadni a választópolgár, akkor hamis magánokiratok valótlan tartalommal, az aláírt, de kitöltetlen és nem az MDF jelöltjének szánt ajánlószelvények hamisított magánokiratok valótlan tartalommal.

A vádlottaknak tudniuk kellett, hogy amikor a hiányosan kitöltött, illetve kitöltetlen ajánlószervényekre rávezették saját kezűleg a jelölt neveként **II.r. vádlottat**, jelölő szervezetként pedig az MDF-et, hamis magánokiratokat hoztak létre, függetlenül attól, hogy az aláírásokat kik hamisították, vagy nem. Egymás tevékenységéről tudva, az érvénytelen ajánlószervények felhasználásával megkísérelték, hogy **II.r. vádlott** jelöltként a közhiteles nyilvántartásba bekerüljön. A választási bizottság működése alatt hatóság, az új választási törvényben meghatározottan a nyilvántartása közhiteles nyilvántartás, határozattal dönt a jelölt nyilvántartásba vételéről és erről igazolást állít ki.

A keretrendelkezőkben beállt változásokat illetően egyetértett a másodfokú bíróság által felhívott jogszabályokkal, kiegészítését indítványozta a további törvényi változásokkal.

Egyetértett az elkövetéskor hatályos büntető anyagi jogszabály alapján történt döntésével is, de nem arra figyelemmel, hogy a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban új Btk.) alkalmazása esetén mindkét próbára bocsátást meg kellett volna szüntetni. Álláspontja szerint az első próbára bocsátás elévülését az új Btk.-ban meghatározott hosszabb elévülési határidő sem keltette volna fel. Ugyanakkor az új Btk.-ban a pénzbüntetés kiszabható mértéke emelkedett, a cselekménynek mindkét törvény szerint azonos a törvényi fenyegetettsége, ezért nem biztosít enyhébb elbírálást és az alkalmazására nem kellett áttérni.

II.r. vádlott felszólalásában csatlakozott védőjéhez, az utolsó szó jogán elmondta, hogy az ajánlószervényeket az MDF-nek a tréningen betanult szabályok szerint gyűjtötte.

a Be. 393. § (2) bekezdés szerinti nyilvános ülésen,

Megállapította elsődlegesen, hogy az ügyben a másodfellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) bekezdés b.) pontja alapján megnyílt, mivel a másodfokú bíróság olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlottak bűnösségét, amely alól az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott.

Az elsőfokú és a másodfokú bíróságok olyan szabálysértést, amely az ügy érdemi felülbírálatát lehetetlenné tette volna, nem valósítottak meg.

Pesti
Központi Kerületi Bíróság 34.B.33924/2010. számú ügyének másodfokon történő egyesítése a jelen üggyhöz, helytálló rendelkezés volt.

az elsőfokú bíróság által megállapított tényekre épülő

Az elsőfokú ítélet személyi részében írt előéleti adatokat kiegészíti (ítélet második oldal második bekezdése) azzal, hogy Veszprémi Városi Bíróság ítéletének kelte 2008. augusztus 28., a száma 11.B.1613/2007/18. és a Veszprém Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 1.Bf.803/2008/17. számú ítéletével 2009. december 10. napján emelkedett jogerőre.

A próbára bocsátás ettől számított három év elteltével évült el.

A másodfokú ítélet harmadik oldalán írtakat helyesbíti azzal, hogy a harmadik bekezdésben felhívott Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletének jogerőre emelkedése 2012. november 14. napja.

A negyedik bekezdésben az ítélet száma helyesen: 34.B.33924/2010/12. szám.

Az elsőfokú ítéletben a választópolgárok között **2. választó** név szerepel a felsorolásban, az ajánlószervényen alapján a neve helyesen ... (nyom. iratokhoz borítékban mellékel, 50-59 köteg), az ítélet negyedik oldalán írtakat helyesbíti azzal, hogy nem **3. választó** aki az ajánlószervényt kitöltetlenül átadta, hanem ... (nyom iratokhoz mellékel 60-69 köteg). Az ítélet negyedik oldal 14. mondatában nem **4. választó** a jelölő neve, hanem ... (nyom. iratokhoz mellékel 40-49 köteg alapján).

A másodfokú ítélet harmadik oldal ötödik bekezdésében írtakat folytatólagosan kiegészíti azzal, hogy „ A hamisított ajánlószervények a Veszprém Megyei 4.számú választási körzet választási bizottságához Tapolcán 2010. március 19. napján kerültek leadásra. (nyomozati iratok 85-86. oldalán lévő igazolások).

A valótlan adatok 2010. március 22. napján (nyomozati iratok I. kötet 83. és 84. oldal, 95. oldal) az országgyűlési egyéni képviselőjelöltek hivatalos nyilvántartásába kerültek be."

A vádlottak tudattartalmát a tényekből kiindulva kell vizsgálni és - elfogadva a főügyési álláspontot az időközben bekövetkezett keretjogszabályok változása tekintetében - alapvetően a Btk. rendelkezéseiből kiindulva kell megállapítani, hogy történt-e bűncselekmény. Ennek alapján az ítéletábra helytállónak tartotta a másodfokú bíróság jogi következtetését.

Az 1989. évi XXXIV. törvényt és választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényt, az OVB állásfoglalást, mint a védett jogi tárgyhoz kapcsolódó jogszabályokat, okszerűen szerepeltette ítéletében a másodfokú bíróság, de az újabb rendelkezések a csalás megvalósulása szempontjából csak abban az esetben lennének relevánsak, ha kedvezőbb irányú változást jelentenek, ezért nem kellett az ítéletet kiegészíteni a további törvényi változásokkal, mivel a jogi normákból kiindulva, de a magasabb szintű jogszabályból levezethetően kell eldönteni, hogy bűncselekményt valósított-e meg a vádlottak magatartása.

Az elsőfokú bíróság ítéletében maga is tényszerűen felsorolta, milyen begyűjtött jelölőszelvényeken töltötték ki a vádlottak a jelölt nevét és a jelölő szervezetet tartalmazó részt, amelyről a választópolgároknak nem volt tudomásuk.

A választási ajánlőszelvény magánokirat, amely a tartalmát illetően jogi relevanciával bír és a tartalma nem a valóságot tükrözi akkor, ha nincs aláírva és kitöltetlen, illetve hiányosan kitöltött.

Az általános ismeretekből kiindulva elvárható a vádlottaktól ennek végiggondolása. Az aktuális tudatuknak ezt át kellett fognia és a tanúk is megerősítették, hogy az alapvető viszonyokkal az ajánlőszelvények kitöltését illetően tisztában kellett lenniük. Vagyis tudtak arról, hogy az aláíratlan és kitöltetlen szelvények esetében a választópolgár sajátkezű aláírása szükséges a hitelességéhez. Más ajánló szelvények esetében tisztában voltak azzal, hogy nem a választópolgár jelenlétében töltik ki a hiányzó rovatokat, következésképpen, amennyiben leadásra kerülnek a választási bizottságnál, hamis ajánlőszelvényeket használnak fel.

Ezekben az elemekben ellentmondó az elsőfokú bíróság jogi következtetése, miután maga is megállapította, hogy a vádlottak ajánlőszelvényeket hamisítottak, mert a választópolgároknak, akik leadták a jelölő szelvényeket és nem írták rá a jelölt nevét, illetve a jelölő szervét, nem volt tudomásuk arról, hogy az ajánlőszelvényeket ki és milyen tartalommal töltötte ki.

A jelen ügyben nem csupán arról van szó, hogy a választásra vonatkozó jogszabály alapján az aláírásnak kell sajátkezűnek lennie, így erre nézve valósulhat csak meg az ajánlőszelvény hamisítása, illetve közreműködés esetén az ajánlőszelvények vonatkozásában a közokirat hamisítás.

A büntető törvény rendelkezéséből levezethető, hogy maga az ajánlószelvény magánokirat, mindegy milyen adat tekintetében, de a benne foglaltaknak a valóságot kell tükröznie.

A közokirat-hamisítás büntettének a Btk. 274. § (1) bekezdésének c) pontjában megjelölt fordulatát az követi el, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba.

Aki tehát a hamis tartalmú magánokirat rendelkezésre bocsátásával közokiratba foglalás érdekében a valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot szolgáltatja, a közokirat-hamisítás büntettének kísérletét valósítja meg.

A vádlottak magatartása a közokirat-hamisítás büntettének tényállási elemeit kimeríti, hisz a választási bizottságok hatóságként működnek, a választások idején közhiteles nyilvántartást vezetnek a képviselőjelöltek választói névjegyzékbe kerüléséről. A nyilvántartásba vételt határozattal döntenek el és erről igazolást állítanak ki.

A vádlottak tényállásban írt cselekménye e törvényhely elkövetése alá vonható.

Az elsőfokú bíróság a tényállást tehát helytállóan állapította meg, de a levont jogi következtetése ezzel nincs összhangban, jogdogmatikailag és logikailag nem koherens, mert nemcsak az ajánlószelvényen lévő aláírások hamisítása, illetve az abban való közreműködés bizonyítottasága esetében állapítható meg a bűnösség.

A másodfokú bíróság a megállapított tényekből a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül, a megfelelő jogi következtetést vonta le, a védelem által hivatkozott tudattartalom hiányáról nem lehet szó, a vádlottak felmentésére irányuló fellebbezés ezért nem vezetett eredményre.

Az ítélőtábla a felülbírálatkor vizsgálta, hogy a vádlottakra nézve az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos büntető jogszabályok alkalmazása biztosíthat-e az ügyükben kedvezőbb elbírálást.

A vádlottak terhére rótt cselekmény minősítése és büntetése a két törvényben ugyanaz, vagyis három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. II.r. vádlottnál a halmazati szabályokra tekintettel sem változott a kiszabható büntetés az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvényhez képest.

Az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott pénzbüntetés - amelynek teljes összege **I.r. vádlott** vonatkozásában 125.000.-forint, **II.r. vádlott** vonatkozásában 250.000.-forint - mindkét vádlott tekintetében törvényes joghátrány, a napi tétele igazodik a vádlottak által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyához, az értékelt bűnösségi körülményekhez, a napi tétel összege a jövedelmi, vagyoni viszonyaikhoz.

Az alkalmazott pénzbüntetésnél a napi tétel száma és összege mindkét jogszabály alapján - az új büntető törvényben az egynapi tétel összegének alsó határa ezer forintba enyhült, a felső határ mértéke súlyosabb, ötszázezer forintba emelkedett - a törvényes kerethatáron belül van, így a 2013. július 1. napján hatályban lépett 2012. évi C. törvénynek nincs olyan eleme, amely miatt a Btk. 2. § alkalmazásával az új büntető törvényre kellene áttérni.

A felmerült bűnügyi költség viselésére a másodfokú bíróság helytállóan, külön megosztva kötelezte a vádlottakat, az összegének megállapításánál azonban számítási hibát vétett, az eddig felmerült bűnügyi költség helyesen 642.392.- forint.

A bűnügyi iratok mellékleteként elhelyezett ajánló szelvények lefoglalását az ítélőtábla a Be. 155.§ (1) bekezdés alapján megszüntette és elrendelte a kiadását a Be. 155.§ (4) bekezdése szerint a lefoglalást szenvedőnek.

Az utóbbi járulékos döntések tekintetben a másodfokú ítéletet a Be. 398. § (3) bekezdése alapján az ítélőtábla megváltoztatta, egyéb rendelkezéseket - amelyek törvényesek és megalapozottak - a Be. 397. § alapján helybenhagyta.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része nem tartalmazza a vádlottak személyazonosító igazolványának számát, ezeket a rendelkező részben írtak szerint a határozatában feltüntette.

Győr, 2014. évi október 7. napján

Dr. Kovács Tamás sk.	Dr. Miklós Mária sk.	Dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja, előadó	a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet és a Veszprémi Törvényszék 2014. május 15. napján kelt 2.Bf.734/2012/10. számú ítéletének megváltoztatással nem érintett része mindkét vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2014. évi október 7. napján

. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül kiadó